

Iskalna drevesa in uravnotežanje

Uroš Čibej

2.4. 2025

Ponovimo

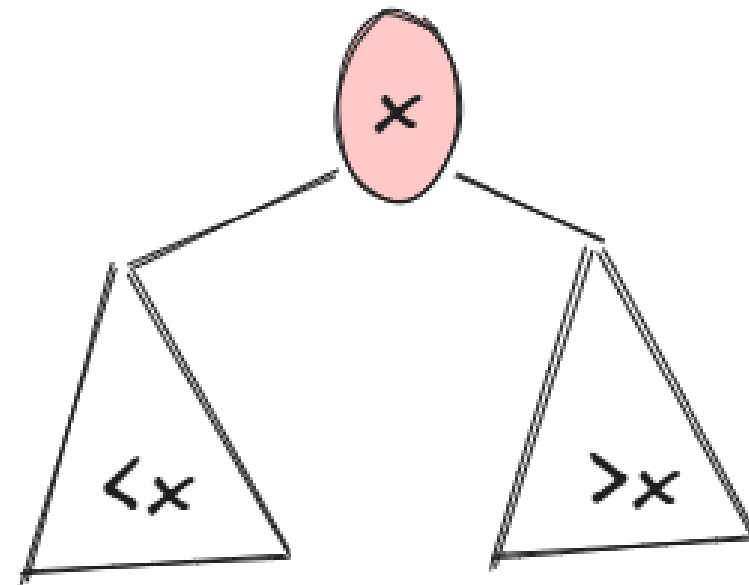
- vpeljali smo statična drevesa
- popolna drevesa so zelo "plitka" (majhna višina v primerjavi s količino podatkov)
- to lastnost bomo izkoristili za iskanje

Pregled

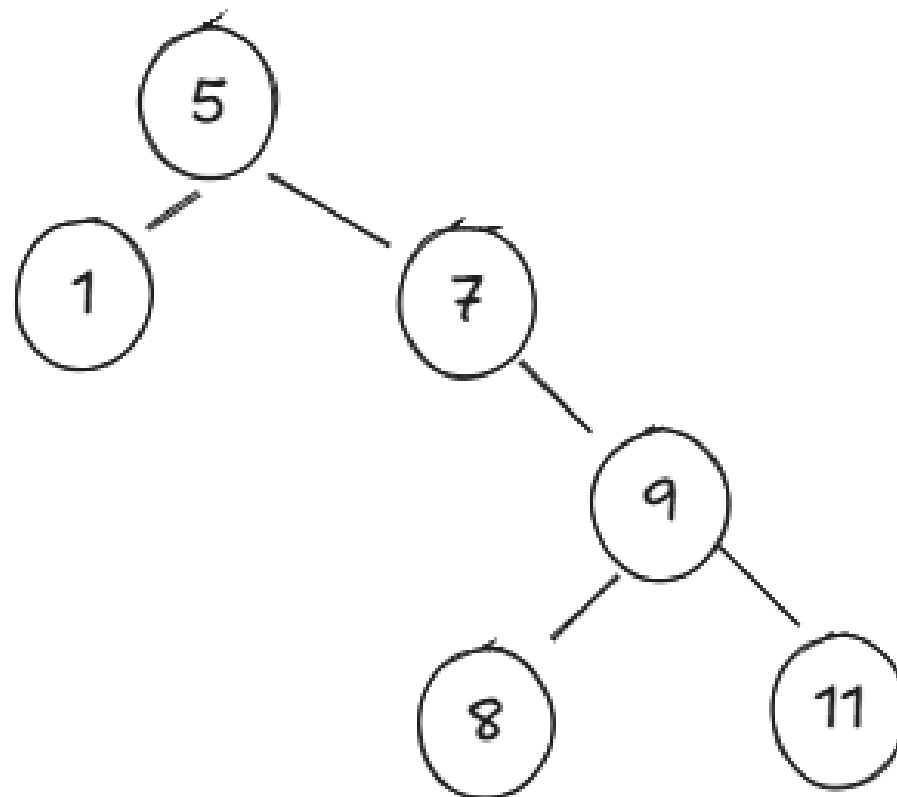
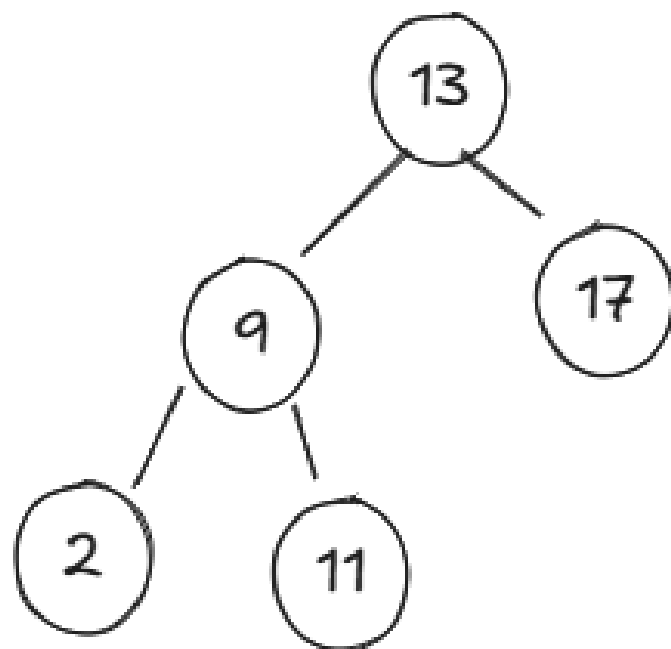
- Dvojiška iskalna drevesa (BST)
 - osnovne operacije
 - eksperimenti
- Drevesa AVL
 - rotacije
 - osnovne operacije
 - Eksperimenti

Dvojiška iskalna drevesa

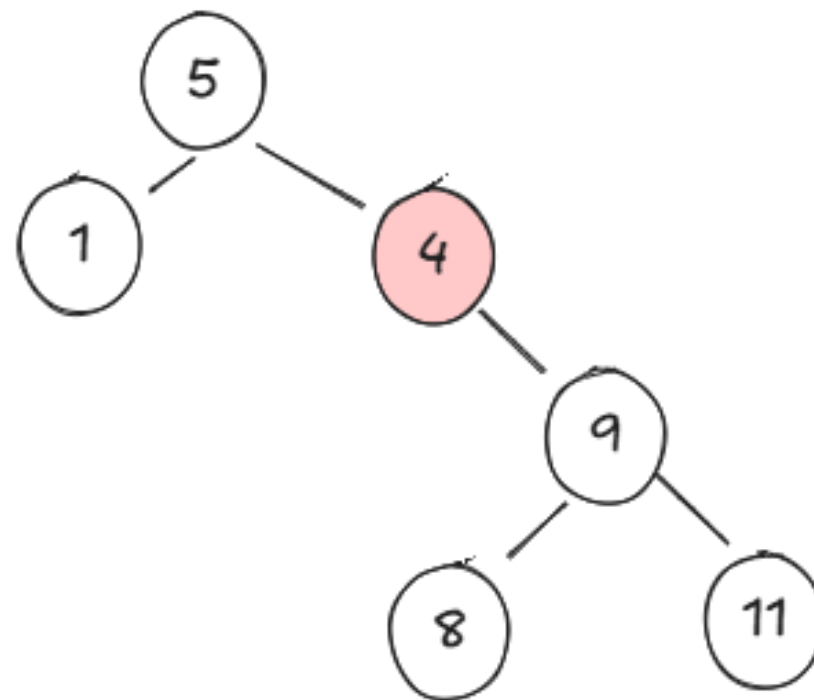
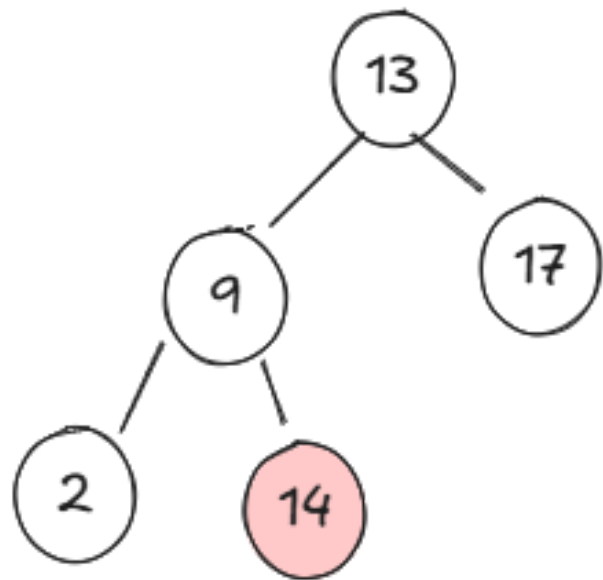
- v korenu hranimo ključ x
- v levem poddrevesu vse ključe $< x$
- v desnem poddrevesu vse ključe $> x$
- obe poddrevesi sta dvojiško iskalno drevo

Primeri

Primeri

Osnovne operacije

- Iskanje
- Vstavljanje
- Iskanje minimuma
- Brisanje
- Obhodi

Implementacija

```
class BST:  
    def __init__(self, key):  
        self.key = key  
        self.left = None  
        self.right = None
```


Iskanje v BST

```
def search(self, key):  
    if self.key == key:  
        return self  
    elif key < self.key and self.left:  
        return self.left.search(key)  
    elif key > self.key and self.right:  
        return self.right.search(key)  
    else:  
        return None
```

Dodajanje v BST

```
def insert(self, key):  
    if key < self.key:  
        if self.left:  
            self.left.insert(key)  
        else:  
            self.left = BST(key)  
    elif key > self.key:  
        if self.right:  
            self.right.insert(key)  
        else:  
            self.right = BST(key)  
    return self
```

Minimum v drevesu

```
def find_min(self):  
    if self.left == None:  
        return self.key  
    return self.left.find_min()
```

Brisanje iz BST

```
def delete(self, key):  
    # .... enako kot iskanje, ko pa najdemo element:  
    else:  
        if self.left is None:  
            return self.right # Poveži starša z desnim otrokom  
        elif self.right is None:  
            return self.left  
  
        min_key = self._find_min(self.right)  
        self.key = min_key  
        self.right = self.right.delete(min_key)  
        return self
```

Obhodi

```
def inorder(self):  
    if self.left:  
        self.left.inorder()  
    print(self.key)  
    if self.right:  
        self.right.inorder()
```

Eksperimentirajmo

- če je dodajanje naključno
- če je dodajanje zlovoljno
- če je dodajanje nagnjeno naključno

Drevesa AVL

Zakaj samouravnoveženost

- Problem izrojenih BST in njihov vpliv na zmogljivost.
- Potreba po samouravnoveženih drevesih.
- Pregled različnih vrst samouravnoveženih dreves (AVL, Rdeče-črna, lomljena drevesa, 2-3 drevesa, B-drevesa,...).

Drevesa AVL: Osnove

- Adelson-Velskii in Landis (avtorja tega drevesa)
- Dvojiška iskalna drevesa z zahtevo po ravnovesju
- Izračun faktorja ravnovesja za vozlišče v .

$$\textit{balance}(v) = v.\textit{left.height} - v.\textit{right.height}$$

- Drevo AVL je tako drevo, kjer za vsako vozlišče v velja:

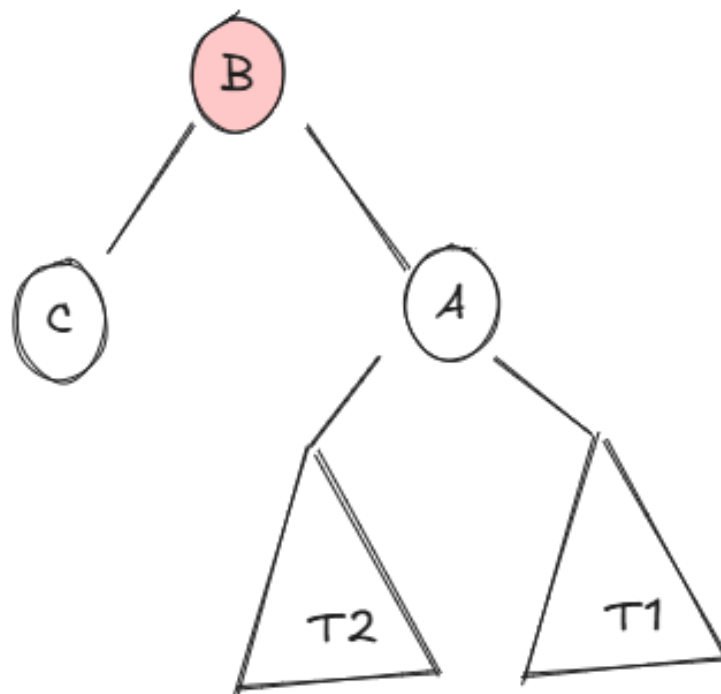
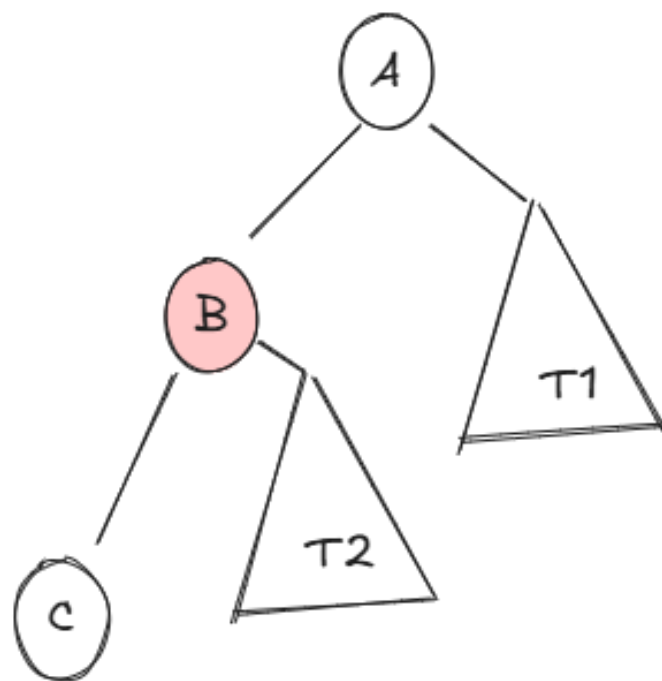
$$|\textit{balance}(v)| \leq 1$$

Primeri

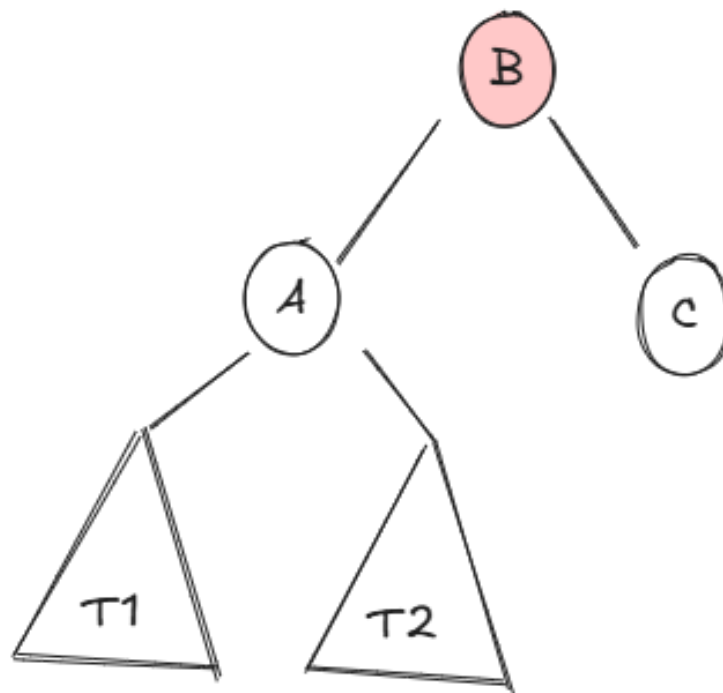
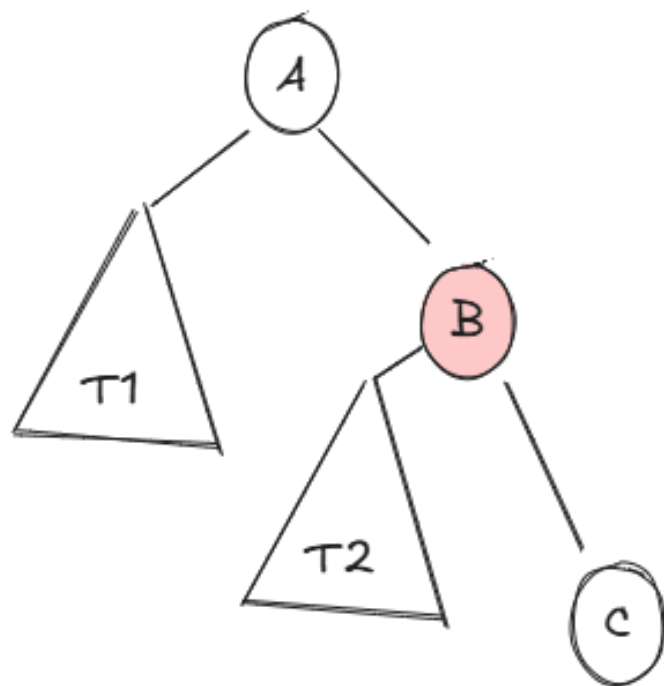
Rotacije (potrebne za uravnotežanje)

- Enostavne rotacije (leva in desna).
- Dvojne rotacije (levo-desna in desno-leva).
- Implementacija rotacijskih funkcij.

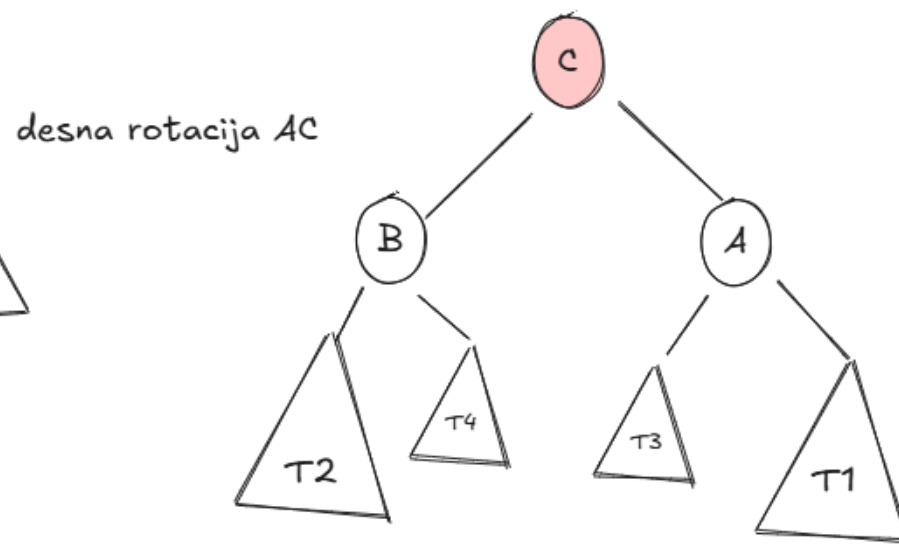
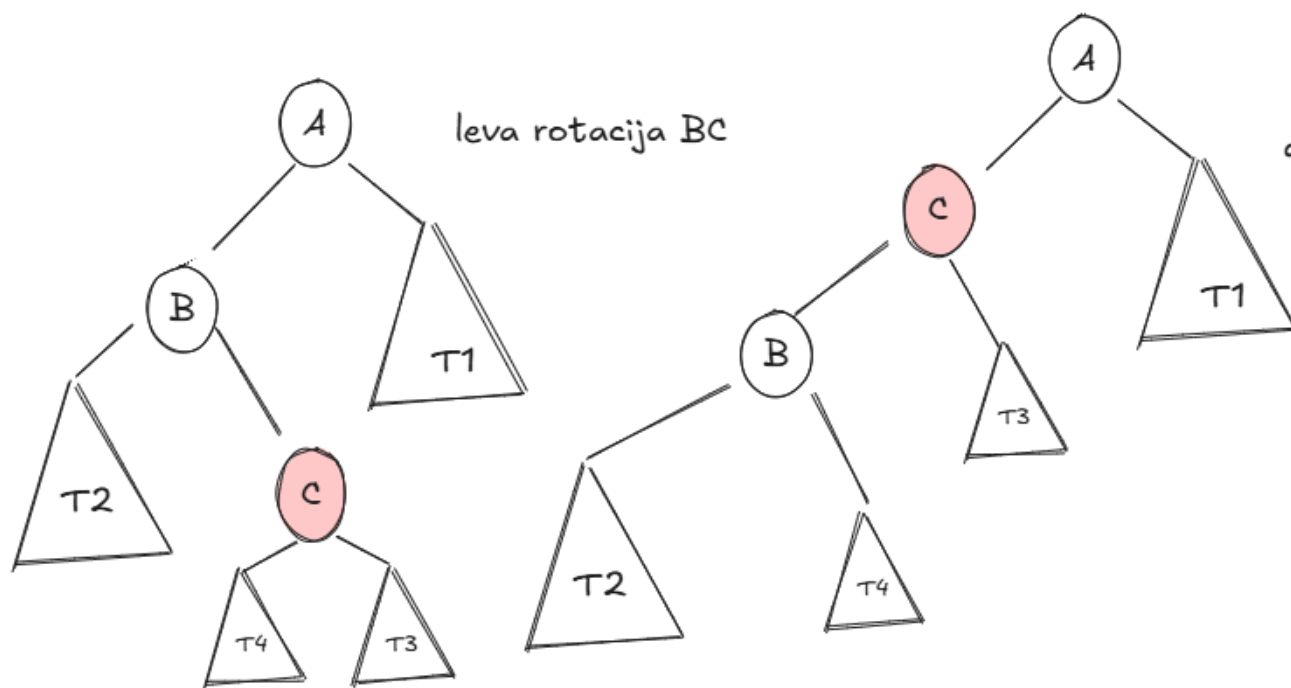
Desna rotacija

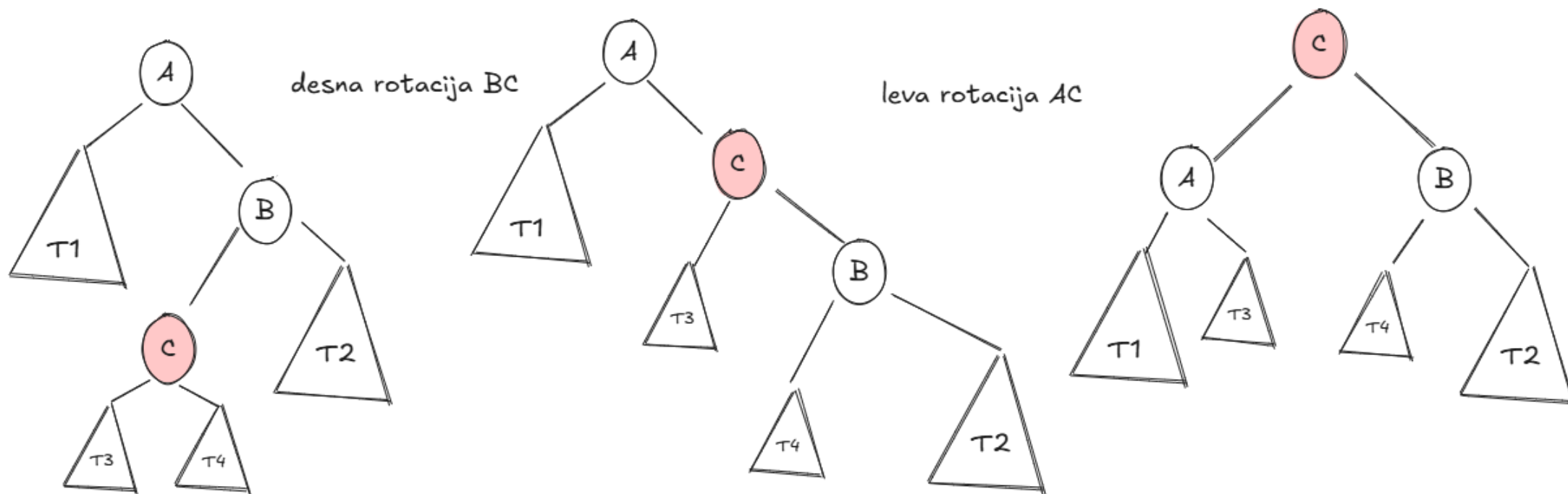
Leva rotacija

Leva-desna rotacija

Desna-Leva rotacija

Dodajanje

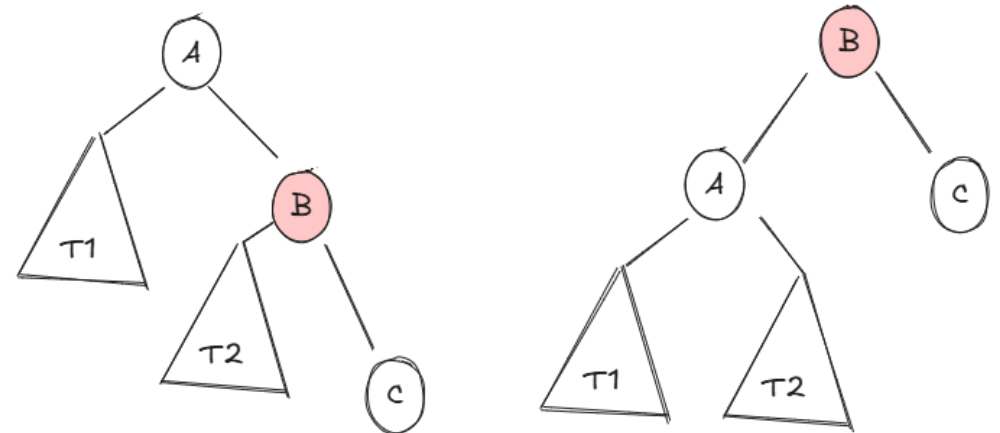
Kdaj detektiramo, če je potrebna rotacija?

$$|balance| > 1$$

- $balance > 1$ - levo poddrevo previsoko
 - $left.balance > 0$ desna rotacija
 - $left.balance < 0$ leva-desna rotacija
- $balance < -1$ - desno poddrevo previsoko
 - $right.balance < 0$ leva rotacija
 - $right.balance > 0$ desna-leva rotacija

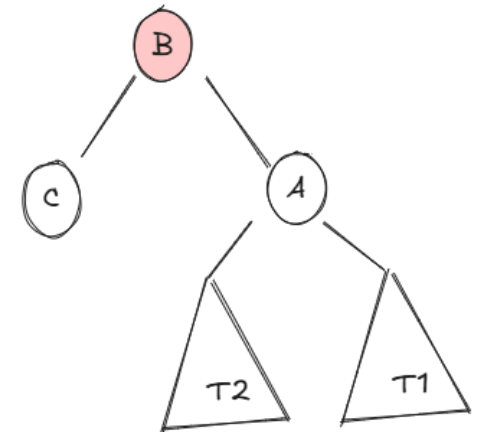
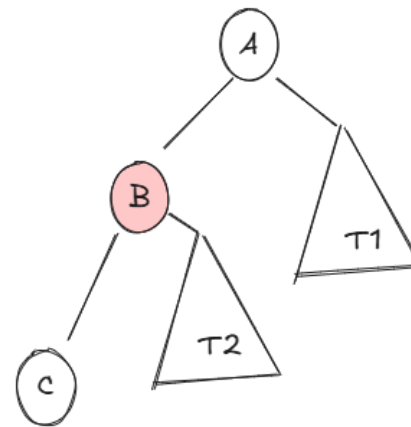
Implementacija (levo)

```
def rotateL(self):  
    t2 = self.right.left  
    self.right.left = self  
    new_root = self.right  
    self.right = t2  
    # popraviti višine!  
    return new_root
```


Implementacija (desno)

```
def rotateR(self):  
    t2 = self.left.right  
    self.left.right = self  
    new_root = self.left  
    self.left = t2  
    # popraviti višine!  
    return new_root
```


Implementacija (dodajanje)

- dodamo enako kot v navadnem BST
- po rekurzivnem dodajanju preverimo ravnovesje
- ko je levo drevo previsoko (desno je simetrično)

```
if self.balance()>1:  
    if self.left.balance()>0:  
        return self.rotateR()  
    else: #  
        self.left = self.left.rotateL()  
        return self.rotateR()
```

Eksperimentirajmo